

مدیریت و کاهش خطر بلایا در بهداشت

رویکردهای روزآمدی که نظام سلامت جمهوری اسلامی ایران باید بر آن اساسی باید استوار باشد:

- رویکرد تمام مخاطرات، تمام جنبه های سلامت (*All-hazards whole-health approach*) در تمام فازهای مدیریت بلایا و فوریت‌ها اعم از پیشگیری و کاهش آسیب، آمادگی، پاسخ و بازیابی
- رویکرد پیش فعال نظام سلامت به مدیریت و کاهش خطر بلایا (*Proactive approach of health system to DRM*)
- توجه به مخاطرات *Extensive*. این واژه در مقابل مخاطرات *Intensive* (مانند زلزله بم و ...) مطرح است و به مخاطراتی اشاره دارد که وقوع آنها نسبتا شایع است ولی شدت و آسیب آن‌ها به اندازه مخاطرات *Intensive* نیست و چندان مورد توجه دوربین و رسانه ها قرار نمی‌گیرد.

برنامه‌های مدیریت و کاهش خطر بلایا در حوزه بهداشت عمومی وزارت بهداشت

- پیمایش ملی برنامه‌ها و دستاوردهای معاونت‌های بهداشت در مدیریت و کاهش خطر بلایا
- ارزیابی خطر بلایا در نظام شبکه در ابعاد آمادگی عملکردی و ایمنی سازه‌ای و غیرسازه‌ای
- تدوین و پایلوت برنامه ادغام مدیریت و کاهش خطر بلایا در نظام شبکه بهداشتی درمانی
- پوشش بیمه تسهیلات و منابع بهداشتی در برابر مخاطرات طبیعی و انسان‌ساخت
- شناسنامه آسیب‌ها و خسارات ناشی از مخاطرات طبیعی و انسان ساخت
- تدوین پروفایل وقوع و پیامد مخاطرات در جمهوری اسلامی ایران
- بازبینی مستمر دستورالعمل ارایه خدمات بهداشتی در بلایا
- ایمن‌سازی تسهیلات بهداشتی در برابر بلایا

کارکردهای حوزه بهداشت عمومی در مدیریت و کاهش خطر بلایای طبیعی و انسان ساخت

قبل از وقوع بلایا:

- ارزیابی آسیب‌پذیری و آمادگی تسهیلات و منابع بهداشتی
- اجرای اقدامات کاهش آسیب‌پذیری و ارتقای آمادگی تسهیلات و منابع بهداشتی
- جلب مشارکت عمومی برای اجرای برنامه‌های سلامت-محور کاهش خطر بلایا
- آگاه‌سازی عمومی درباره راهکارهای ارزیابی و کاهش خطر بلایا
- تدوین برنامه پاسخ هماهنگ و موثر با مشارکت سایر بخش‌ها
- ذخیره‌سازی لوازم و ملزومات ارایه خدمت بهداشتی اولیه در فاز پاسخ
- استقرار فرآیند سامانه هشدار اولیه مخاطرات در تسهیلات بهداشتی
- اجرای برنامه‌های آموزش تخصصی برای مدیران و کارکنان بهداشتی
- اجرای تمرین‌های آمادگی بلایا در تسهیلات بهداشتی و جامعه

در زمان وقوع بلایا:

- ارزیابی سریع آسیب‌ها و نیازهای تسهیلات بهداشتی و جامعه
- ارزیابی مستمر نیازهای بهداشتی جمعیت آسیب‌دیده

- ارایه مراقبت‌های بهداشتی اولیه هماهنگ، به‌موقع و موثر
- پایش و ارزشیابی اثربخشی ارایه مراقبت‌های بهداشتی اولیه

پس از وقوع بلایا:

- تدوین برنامه بازیابی تسهیلات بهداشتی با رویکرد توسعه پایدار
- بازسازی تسهیلات و بازیابی برنامه‌های بهداشتی آسیب دیده
- مشارکت در تدوین و اجرای بازیابی روانی-اجتماعی جامعه
- پایش و ارزشیابی اقدامات فاز بازیابی بلایا

منبع : سایت وزارت بهداشت